

RADĪŠANA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ps 100:1–3, 1Moz 1.–2. nod., 2Moz 20:8–11, 2Moz 4:33, Mt 25:14–30, Mt 19:7–9.

ATMIŅAS PANTS:

“Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi.” (1Moz 1:1)

Pirmā Mozus grāmata un līdz ar to visa Bībele sākas ar Dieva radīšanas aktu. Šis fakts ir ļoti svarīgs, jo tas nozīmē, ka mūsu radīšana iezīmē cilvēces un Bībeles vēstures sākumu. Šī patiesība ietver arī to, ka 1. Mozus grāmatas radīšanas stāstam ir tāda pati vēsturiskā ticamība kā citiem cilvēces un Bībeles vēstures notikumiem.

Divi radīšanas apraksti 1Moz 1. un 2. nodaļā satur mācības par Dievu un cilvēci. Pēc šīs nedēļas pētījuma mēs labāk izpratīsim septītās dienas sabata dziļo nozīmi. Mēs pārdomāsim Dieva radīšanas darbus, radot cilvēkus pēc Viņa tēla un no pišļiem. Mēs būsim pārsteigti par labā un ļaunā atziņas koka nolūku un tā saistību ar dzīvības koku.

Vissvarīgākā Bībeles pirmsākumu stāstu mācība ir mācība par žēlastību. Dievs radīja Debesis un zemi, kad cilvēku vēl nebija. Tieši tāpat kā mūsu radīšana, arī glābšana ir dāvana no Dieva. Un kāds dziļums atklājas tajā, ka abas koncepcijas – radīšana un glābšana – ir ietvertas septītās dienas sabata bauslī!

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 2. aprīlī.

Radīšanas Dievs

Izlasi Ps 100:1–3. Kāda ir cilvēka reakcija uz Dievu Radītāju un kāpēc? _____

1. Mozus grāmatā pirmā radīšanas ziņojuma vēsts ir “Dievs”: “Iesākumā Dievs...” (1Moz 1:1) Pirmajā pantā vārds “Dievs” atrodas panta vidū un ir pasvītrots ar spēcīgāko akcentu tradicionālajā liturģijā, lai uzsvērtu Dieva nozīmi. Radīšanas apraksts tāad sākas ar uzsvāru uz Dievu, radīšanas autoru.

Pirmā Mozus grāmata sākas ar diviem dažādiem Dieva attēlojumiem. Pirmais radīšanas ziņojums (1Moz 1:1–2:4) atklāj Dievu kā bezgalīgi tālu no cilvēkiem, pārdabisku Dievu, “Elohim”, kura vārds izsaka visu par Dieva pārākumu. Vārds “Elohim” apzīmē pārākumu un spēku, un vārda “Elohim” daudzskaitļa formas izmantošana izsaka majestātiskuma un transcendences ideju.

Otrais radīšanas ziņojums (1Moz 2:4–25) atklāj Viņu kā tuvu un personīgu JHVH, kura vārds (Jahve vai Jehova – red.), kā daudzi domā, norāda uz tuvumu un attiecībām. Radīšanas teksts kopumā līdz ar to ir netiešs aicinājums pielūgt Dievu – vispirms apzināties Dieva bezgalīgo varenumu un spēku, vienlaikus atzīstot Savu atkarību no Viņa, jo Viņš mūs radīja, “ne mēs paši” (Ps 100:3). Tieši tāpēc daudzi no psalmiem bieži saista pielūgsmi ar radīšanu (Ps 95:1–6; Ps 139:13, 14 [salīdzini ar Atkl 14:7]).

Šis divējāda skatījums uz Dievu, kas ir gan majestātisks, gan spēcīgs, tāpat arī tuvs, mīlošs un attiecībās ar mums, satur svarīgu domu par to, kā mums vajadzētu tuvoties Dievam pielūgsmē. Godbijība un apbrīna iet kopā ar prieku un pārliecību par Dieva tuvumu, piedošanu un mīlestību (sk. Ps 2:11). Pat abu Dieva aprakstu secībai ir nozīme: Dieva tuvuma un Viņa klātbūtnes intimitātes pieredze nāk pēc Dieva tāluma pieredzes. Tikai tad, kad mēs būsim sapratuši, ka Dievs ir liels, mēs spēsim novērtēt Viņa žēlastību un bijībā baudīt Viņa brīnišķīgo un mīlošo klātbūtni savā dzīvē.

Padomājiet par Dieva vareno spēku, kas uztur kosmosu, un tomēr var būt tik tuvu katram no mums. Kāpēc šī brīnišķīgā patiesība ir tik brīnišķīga? _____

Radīšana

Izlasi 1Moz 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31 un 1Moz 2:1–3. Kāda nozīme ir atkārtojumam “redzēja to labu esam” pirmajā radīšanas ziņojumā? Kāda mācība ir ietverta radīšanas noslēgumā (1Moz 2:1–3)? _____

Katrā radīšanas ziņojuma solī Dievs novērtē Savu darbu kā “tov”, “labs”. Šo īpašības vārdu parasti saprot ar nozīmi, ka Dieva radīšanas darbs bija veiksmīgs un ka Dieva novērojuma “tas bija labs” nozīme ir – “tas darbojās”. Gaisma spīdēja (1Moz 1:4), augi nesa augļus (1Moz 1:12) un tā tālāk.

Bet šis vārds attiecas vairāk nekā tikai uz darbību. Ebreju vārds “tov” ir izmantots Bībelē, lai paustu arī estētisku kaut kā skaista novērtējumu (1Moz 24:16). Tas ir izmantots arī pretstatā ļaunumam (1Moz 2:9), kas saistīts ar nāvi (1Moz 2:17).

Frāze “redzēja labu esam” nozīmē, ka radīšana darbojās, tā bija skaista un pilnīga un tajā nebija ļaunuma. Pasaule “vēl nebija” līdzīga mūsu pasaulei, tā nebija grēka un nāves skarta – šo domu apstiprina otrā radīšanas ziņojuma sākums (sk. 1Moz 2:5).

Šis radīšanas apraksts ir radikāli pretējs evolūcijas teorijām, kas dogmatiski pasludina, ka pasaule ir izveidojusies pati no sevis, pateicoties nejaušiem notikumiem, kas ir sākušies no zemākiem stāvokļiem un attīstījušies līdz augstākiem.

Pretēji tam Bībeles autors ziņo, ka Dievs pasauli radīja ar nodomu un vienā mirklī (1Moz 1:1). Tur nebija nekā nejauša vai netīša. Pasaule neradās pati no sevis, bet tikai Dieva gribas un vārda rezultātā (1Moz 1:3). Darbības vārds “bara” (“radīt”), ko atrodam 1Moz 1. nodaļā (“iesākumā Dievs radīja debesis un zemi”), sastopams tikai attiecībā uz Dievu kā darītāju un norāda uz pēkšņumu: Dievs runāja, un tā notika.

Radīšanas stāsts informē mūs, ka “viss” tika paveikts toreiz (1Moz 1:31) un, saskaņā ar pašu Radītāju, viss tika novērtēts kā “ļoti labs” (1Moz 1:31). 1Moz 1:1 apstiprina pašu notikumu – debesu un zemes radīšanu, un 1Moz 2:1 paziņo, ka notikums ir pabeigts. Tas bija pabeigts kopumā septiņās dienās, ieskaitot sabatu.

Kāpēc doma par miljardiem evolūcijas gadu pilnībā iznīcina 1Moz radīšanas stāstu? Kāpēc šie abi uzskati nekādā veidā nav savienojami? _____

Sabats

Izlasi 1Moz 2:2, 3 un 2Moz 20:8–11. Kāpēc septītās dienas sabats ir saistīts ar radīšanu? Kā šī saikne ietekmē to, kā mēs ievērojam sabatu? _____

Tieši tāpēc, ka “Dievs pabeidza” Savu radīšanas darbu, Viņš iecēla sabatu. Septītās dienas sabats tāpēc ir mūsu ticības izpausme tam, ka Dievs toreiz pabeidza Savu darbu un uzskatīja to kā “ļoti labu”. Ievērot sabatu nozīmē pievienoties Dievam un atzīt Viņa radības skaistumu un vērtību.

Mēs varam atpūsties no saviem darbiem, tieši tāpat kā Dievs atpūtās no Saviem darbiem. Sabata ievērošana nozīmē pateikt “jā” Dieva “ļoti labajai” radīšanai, ieskaitot mūsu fiziskos ķermeņus. Pretēji dažiem senajiem (un mūsdienu) uzskatiem nekas Rakstos – ne Vecajā, ne Jaunajā Derībā – nepazemo ķermeni kā ļaunu. Tas ir pagānu, nevis Bībeles koncepts. Sabata ievērotāji ir pateicīgi par Dieva radību – kas ietver arī savu miesu –, un tieši tāpēc viņi var baudīt visu radīto un par to rūpēties.

Sabats, kas iezīmē cilvēces vēstures pirmo “noslēgumu”, ir arī ciešanās esošās cilvēces un vaimanājošās pasaules cerības zīme. Interesanti, ka frāze “pabeidza .. darbu” vēlreiz parādās tad, kad tika pabeigta svētnīcas būvniecība (2Moz 40:33), un pēc tam arī Salamana tempļa celtniecības finišā (1ķēn 7:40, 51) – abas šīs vietas māca evaņģēliju un glābšanu.

Pēc grēkā krišanas sabats nedēļas beigās norāda uz glābšanas brīnumu, kas notiks, tikai pateicoties jaunradīšanas brīnumam (Jes 65:17, Atkl 21:1). Sabats mūsu katras nedēļas beigās ir zīme, ka arī šīs pasaules ciešanām un pārbaudījumiem pienāks beigas. Tieši tāpēc Jēzus izvēlējās sabatu kā vispiemērotāko dienu, lai dziedinātu slimos (Lk 13:13–16). Pretēji tradīcijām, kurās bija iestrēguši tautas vadītāji, ar sabata dziedināšanām Jēzus norādīja tautai un arī mums uz laiku, kad visas sāpes, nāve un ciešanas būs beigušās – tas būs glābšanas procesa noslēgums. Tādējādi katrs sabats norāda mums uz glābšanas cerību.

Kā, atpūšoties sabata dienā, mēs piedzīvojam atpūtu un glābšanu, kas mums ir Jēzū tagad un kas galu galā piepildīsies jaunu debesu un jaunas zemes radīšanā? _____

Cilvēces radīšana

Cilvēces radīšana ir Dieva pēdējais radīšanas akts, vismaz tā ziņots Pirmajā Mozus grāmatā. Cilvēki ir visas zemes radības kulminācija, mērķis, kā dēļ tika radīta zeme.

Izlasi 1Moz 1:26–29 un 1Moz 2:7. Kāda ir saikne starp šīm divām atšķirīgajām versijām attiecībā uz cilvēces radīšanu? _____

Tas, ka Dievs ir radījis cilvēkus pēc Sava līdzības, ir viens no drosmīgākajiem apgalvojumiem Bībelē. Tikai cilvēki ir radīti pēc Dieva līdzības. Lai gan “Dievs radīja zemes zvērus pēc viņu kārtas” (1Moz 1:25), “Dievs radīja cilvēku pēc Sava tēla” (1Moz 1:27). Šī formula bieži ir aprobežojusies ar cilvēka garīgo būtību, skaidrojot, ka “Dieva tēls” nozīmē tikai administratīvu funkciju, ko pārstāv Dievs, vai garīgo funkciju, kas ir attiecībām ar Dievu un cilvēku savstarpējām attiecībām.

Lai gan šīs izpratnes ir pareizas, tās nav iekļāvušas svarīgo šīs radīšanas fizisko realitāti. Divos vārdos “tēls” un “līdzība”, aprakstot šo 1Moz 1:26 procesu, patiešām ir iekļautas abas šīs dimensijas. Kamēr ebreju vārds “tselem” (“tēls”) attiecas uz konkrētu fiziskā ķermeņa formu, vārds “demut” (“līdzība”) attiecas uz abstraktām īpašībām, kas līdzīgas dievišķajai Personai.

Tāpēc ebreju vārda norāde uz “Dieva tēlu” holistiskā Bībeles skatījumā būtu jāsaprot kā norāde uz cilvēka dabu. Bībeles pants apstiprina, ka cilvēki (vīrieši un sievietes) ir radīti pēc Dieva tēla gan fiziski, gan garīgi. Kā Elena Vaita skaidri pasaka: “Kad Ādams iznāca no Radītāja rokām, viņš nesa savā fiziskajā, mentālajā un garīgajā būtībā sava Meistara līdzību.” (“Audzināšana” 15. lpp.)

Būtībā šī holistiskā izpratne par Dieva tēlu, ieskaitot fizisko ķermeni, ir apstiprināta arī otrajā radīšanas ziņojumā, kurā teikts, ka “cilvēks tapa par dzīvu dvēseli” (1Moz 2:7), burtiski “dzīvu dvēseli” (“nefeš”) kā divu dievišķu darbību rezultāts: Dievs “veidoja” un Dievs “iepūta”. Ievērojiet, ka “elpa” bieži vien attiecas uz garīgo dimensiju, bet tā ir arī cieši saistīta ar bioloģisko elpošanas kapacitāti, cilvēka daļu, kas tika “veidota .. no zemes pīšļiem”. Tā ir “dzīvības elpa”; tas ir, dzīvība (fiziskā dimensija) un elpa (garīgā dimensija).

Dievs vēlāk veiks arī trešo darbību, šoreiz radot sievieti no vīrieša ķermeņa (1Moz 2:21, 22), uzsverot, ka viņa pēc būtības ir tāda pati kā vīrietis.

Cilvēces pienākums

Tiklīdz Dievs radīja pirmo cilvēku, Viņš tam sagādāja trīs dāvanas: Ēdenes dārzu (1Moz 2:8), ēdienu (1Moz 2:16) un sievieti (1Moz 2:22).

Izlasī 1Moz 2:15–17. Kāds ir vīrieša pienākums pret radīto pasauli un Dievu? Kā šie divi pienākumi ir saistīti savā starpā? _____

Pirmais vīrieša pienākums bija saistīts ar dabu – vidi, kurā Dievs viņu bija ielicis, lai to “koptu un sargātu” (1Moz 2:15). Darbības vārds “avad” (“kopt”) attiecas uz darbu. Nepietiek tikai ar dāvanas saņemšanu. Mums ir arī jāstrādā ar to un jāpadara tā auglīga – tā ir mācība, ko Jēzus atkārtos Savā līdzībā par desmit talentiem (Mt 25:14–20). Darbības vārds “šamar” (“sargāt”) iever atbildību saglabāt to, kas ir saņemts.

Otrais pienākums ir saistīts ar ēdienu. Mums ir jāatceras, ka Dievs to ir devis cilvēkiem (sk. 1Moz 1:29). Dievs arī teica cilvēkam, lai “ēzdams ēd” (1Moz 2:16). Cilvēki neradīja kokus, ne arī pārtiku tajos. Tā bija žēlastības dāvana.

Šeit atrodam arī bausli – viņiem bija jāsaņem un jābauda Dieva dāsnā dāvana “no visiem dārza kokiem”, bet kā daļu no šīs žēlastības Dievs tomēr pievieno ierobežojumu. Viņi nedrīkst ēst no viena konkrēta koka. Baudīšana bez ierobežojuma vedīs nāvē. Šis princips bija pareizs Ēdenes dārzā, un daudzējādā ziņā tas pats princips darbojas mūsdienās.

Trešais cilvēka pienākums ir saistīts ar sievieti, Dieva trešo dāvanu: “Tādēļ vīrs atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievai, un tie kļūs par vienu miesu.” (1Moz 2:24) Šis īpašais teikums spēcīgā veidā pauž cilvēka atbildību pret laulības derību un mērķi būt “vienai miesai”, tas ir, vienai personai (salīdzini ar Mt 19:7–9).

Iemesls, kāpēc tieši vīrietim (nevis sievietei) jāatstāj vecāki, varētu būt saistīts ar vispārējo vīriešu dzimtes lietojumu; tāpēc varbūt bauslis attiecas arī uz sievieti. Jebkurā gadījumā laulības savienība, lai gan tā ir dāvana no Dieva, ietver arī cilvēka atbildību, kad dāvana ir saņemta, – atbildību, kas uzticīgi jāpilda gan vīrietim, gan sievietei.

Padomājiet par visu, ko Dievs jums ir devis. Kāda ir jūsu atbildība saistībā ar visu saņemto? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “The Story of Redemption” nodaļu “Radīšana” (21., 22. lpp.); grāmatā “Audzināšana” nodaļu “Bībele un zinātne” (128., 129. lpp.)

“Tā kā dabas grāmata un atklāsmes grāmata nes viena un tā paša prāta zīmogu, tās nevar nerunāt saskaņā. Ar dažādām metodēm un dažādām valodām tās liecina par tām pašām lielajām patiesībām. Zinātne vienmēr atklāj arvien jaunus brīnumus; bet tās pētījumos nav nekā tāda, kas, pareizi saprasts, būtu pretrunā dievišķajai atklāsmei. Dabas grāmata un rakstītais Vārds izlej gaismu viens pār otru. Tās iepazīstina mūs ar Dievu, mācot mums kaut ko par likumiem, ar kuru palīdzību Viņš strādā.

Tomēr pieņēmumi, kas kļūdaini ir ņemti no faktiem, kas novēroti dabā, ir vadījuši pie šķietama konflikta starp zinātni un atklāsmi; un, lai atjaunotu saskaņu, ir pieņemti tādi Rakstu skaidrojumi, kas samazina un iznīcina Dieva Vārda spēku. Ģeoloģija, domājams, ir pretēja burtiskai Mozus radīšanas ziņojuma interpretācijai. Lai evolūcijas ceļā no haosa izveidotos zeme, runā, ka bijuši vajadzīgi miljoniem gadu; un, lai pielāgotu Bībeli šīm iedomātajām zinātnes atklāsmēm, radīšanas dienas ir pieņemts uzskatīt par milzīgiem, nekonkrētiem periodiem, aptverot tūkstošiem vai pat miljoniem gadu.

Šādi secinājumi ir pilnīgi nepamatoti. Bībeles ziņojums ir saskaņā ar sevi un ar dabas mācību.” (Elena Vaita “Audzināšana” 128., 129. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāpēc tiktu ietekmēta mūsu ticības kvalitāte, ja mēs uzskatītu, ka šie radīšanas stāsti ir leģendas, “mīti”, kas domāti, lai mācītu mums garīgas mācības bez vēsturiskas hronoloģijas? Kādi norādījumi Bībelē liek domāt, ka Bībeles autors zināja, vai tie ir “vēsturiski”, tieši tādi paši kā pārējie stāsti Pirmajā Mozus grāmatā? Kāda ir Jēzus liecība par šo stāstu vēsturisko patiesumu?

2. Ko Pirmās Mozus grāmatas stāsts māca mums par zemes pārvaldīšanas svarīgumu? Kā mēs varam būt labi savas planētas apsaimniekotāji, vienlaikus izvairoties no briesmām pielūgt pašu radību, nevis Radītāju, kas ir ļoti reāls kārdinājums? (Sk. Rm 1:25.)

3. Neskatoties uz grēka postījumiem daudzu tūkstošu gadu garumā, kādos veidos vēl joprojām mums atklājas sākotnējie brīnumi, skaistums un majestātiskums, spēcīgā veidā stāstot mums par Dieva labestību un spēku?